

Izhaja vsak četrtek  
in velja s poštino vred  
in v Mariboru s pošilja-  
njem na dom  
za celo leto 3 gid. — kr.  
„ pol leta 1 „ 60 „  
„ četrt leta — „ 80 „  
Naročnina se pošilja  
opravištvu v škofljsk.  
poslopiju (Bischofhof.)  
Deležniki tisk. društva  
dobivajo list brez po-  
sebne naročnine.

# SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste  
prodaja knjigar Novak  
na velikem trgu  
po 5 kr. — Rokopisi  
se ne vračajo, nepla-  
čani listi se ne spre-  
jemajo. —

Za oznanila se pla-  
čuje od navadne vrsti-  
ce, če se natisne en-  
krat, 8 kr., dvakrat 12  
kr., trikrat 16 kr.

## Nadvojvoda Albreht in Hrvati naši brati.

Avstrijsko-ogerski ministri so sicer izrekli, da gledé rusko-turške vojske Avstrija ostane začasno neutralna, t. j. nobenostranna. Ministri dajejo nam tedaj vedeti, da bi Avstrija utegnila tudi iti v boj. Toda zoper koga, zoper Turka ali zoper Rusa? Ustavoverci želijo mir, ali pa boj zoper Ruse, če Angleži in pruska Nemčija pomagajo; Magjari bi pa kar hitro radi z svojimi honvedi na strani avstrijske vojske vdrli Turka branit. Slovani, večina avstrijskih prebivalcev, še smo najbolj mirni in tihi, čeravno bi imeli z vsemi avstrijskimi domorodi vred uzrokov dovolj, svoj glas povzdigniti za osvobodjenje krščanske raje na Turškem, za Avstriji ugodno rešenje nevarnega turškega prашanja v porazumu z Rusijo. Toda Poljaci nečejo, Čehi, Slovenci, Slovaki in Srbi sedaj ne moremo zdatne besede spregovoriti, Hrvatje pa so molčali v ogerskem zboru, v svojem hrvatskem saboru, v novinah. Drugi Slovani smo žalostni mislili, da so se rojaki slavnih Zrinijev, bana Jelačića itd. svojej zgodovini, svojemu slovanskemu poklien izneverili. Ali hvala Bogu, v tem smo se varali. Hrvatje so pretečeni teden slovesno, sijajno pa tudi modro vsemu svetu naznanili, da temu junaškemu narodu še vedno živo bije pravo, stalo hrvatsko, zvesto avstrijsko in iskreno slovensko sree. Poslužili so se v ta namen prihoda svetlega nadvojvode Albrehta v Zagreb. Ta slavni ud naše svitile cesarske rodbine sluje kot naš prvi general (kajti on edini se zamore ponašati, da je sovražnika v veliki bitki premagal, kar je storil l. 1866. pri Custozzi), kot avstrijski domorod, kot prijatelj Slovanov in kot poseben ljubimec ruskega cara ter kot zagovornik porazuma in zveze Avstrije z mogočno Rusijo. Ali ta sloves o njem je tudi kriv, da ga naši ustavaki, še bolj pa Magjari niso tako veseli, kakor bi morebiti bilo prav. Tem bolj se ga pa veselimo vsi pravi avstrijski domorodi, celó posebno pa Slovani, kar so te dni Hrvatje, naši sosedni bratje, kaj sijajno svetu pokazali.

V sredo 9. maja se je nadvojvoda Albreht, kot višji inšpektor naše voje, okoli 11. ure dopoldne pripeljal iz Belovara po železnici v Zagreb. Na kolodvoru, ki je bil ves opletan in okinčan, so ga sprejeli z gromovitimi „živio“ klici in z sviranjem cesarske himne; Mažuranič ban ga je pozdravil kot slavnega maršala in dobitnika v imenu cele Hrvatske, nadškof Mihajlovič v imenu hrvatske duhovščine in župan dr. Andrijevič v imenu mesta Zagreba. Županu je nadvojvoda, od sijajnega sprejema vidno genjen, rekel pomenljive besede: „Hvala Vam srdačna! Neću propustiti, da ovaj izraz viernosti i odanosti priobčim Nj. ces. kralj. Veličanstvu na znanje. Ja sam uvjeren kako o viernoj privrženosti hrvatskoga naroda prema prev. prestolu, tako i o njegovoj hrabrosti i požrtvornosti; uvjeram sam kano što su Hrvati dosada da će oni in u buduće v dobrih in zlih dana vierno stajati uz svoga vladara i monarhiju“. Ta odgovor je pouzročil živahne „živio“ klice. Potem se je slavni gost peljal od več sto kočij spremljan skozi Ilico k gostilnici pri „avstrijskem cesarju“. Ulica je bila natlačena z ljudmi, vsa okna, vsi prozori bili so polni gledalcev; vse hiše opletene, kakor na sv. Telovo. Gromovito „živio“ klicanje se je od vseh strani razlegalo. Pred gostilnico bili so nastavljeni vseučilišni dijaki, veterani, sokolci, gasilci, vsi v lepi narodni obleki. Nadvojvoda jih je prijazno pozdravljaj. Prišedšemu v gostilnico prikaže se 60 krasno opletelih devic, ki so nosile v rokah vence, ovite v narodne boje. Gospodična Milka Draškovičeva mu je poklonila krasen venec in ga nagovorila: „Carska Visosti! Kčeri glavnoga grada kraljevine Hrvatske pozdravljaju viernimi srei svetlo lice Vaše carske Visosti, radujući se, što se je k nam svratio toli uzvišen gost, dična grana prejasne carske porodice. S najiskrenijim oduševljenjem kličemo iz dna srдца naših: Bog poživio, Bog blagoslovio prejasnoga nadvojvodu Albrehta; vazda mu evala junaška sreča na braniku monarhije. Živio!“ Nadvojvoda se je devicam naklonil rekši: „Zahvaljujem Vam se“, potem je stopil na prozor ali balkon ter se

prikazal vsemu ljudstvu. V tem trenutku zadoni ruska carska himna, „čim je izražena hrvatska želja, da sadanje prijateljstvo izmedju dviju careva, kojoj je prejasni nadvojvoda nosio, trajno ostane na sreću obiju carevina i da ono povrati našu braću u Bosni i Hercegovini nakon otrgnuća i stradanja tolikih stoljeća, staroj kraljevini Hrvatskoj“\*). Gromoviti „živio“ in „slava“ so spremljali sviranje ruske himne. Zvečer je bilo mesto razsvetljeno in nadvojvoda počeščen z sijajno bakljado, pri kateri je 180 pevcev zapelo Zajčevo koračnico: „U boj, u boj, — nek Turčin zna, kako mremo mi“. Naposled se zberejo nosilci bakljad, zastav in barjakov okoli spomenika bana Jelačića, nagnejo barjake proti njemu in iz tisoč grl zaori: slava mu!

Naposled omenimo še spomenico, katero je isti den hrvatska vseučiliščna mladež objavila. V spomenici se naznanjajo želje hrvatskega naroda namreč: naj svitli cesar Franc Jožef kot hrvatski kralj hrvatski narod Bosne in Hercegovine reši izpod turškega jarma in lepi deželi pridruži Hrvatske in tako vse dele nekdanje hrvatske kraljevine zediní v eno celoto!

Tako so Hrvatje, naši bratje, svetu pokazali svoje želje gledé turškega prašanja. Hvala jim in slava! Vsi Slovenci, vsi avstrijski Slovani smo tega neizmerno veseli!

## Gospodarske stvari.

### Pokončevanje plevla.

Razumen in marljiv kmetovalec si bode kolikor najbolj mogoče prizadeval iz svojega zemljišča potrebiti vse tiste rastline, katere bi utegnile njegovim pridelkom škoditi. Take škodljive rastline, ali plevel, so dvojne; prvim prištevamo rastline, ki se po semenu zaplojajo, drugim pa one, katere se po koreninah in stebliških izrastkih pomnožujejo. Zatiranje takih škodljivcev se godi na mnogovrstni način. 1. Njiva, ki je polna plevla, se začne bolj skrbno in ob pravem času obdelovati; posebno zdatno je globoko oranje jeseni, večkratno vlačenje z ostro brano. 2. Mnogo plevla se pokonča tudi, če se vsejana setva pri ugodnem vremenu, t. j. kedar je zemlja suha, z brano dobro povlači. Brana potrga zaraščeni plevel in obenem pomore vsejanemu sadežu do zraka, svetlobe in toplote, kar njegovo rast vidno pospešuje. 3. Modra razvrstitev sadežev; nikoli se ne smeta 2 okopavna sadeža zaporedom na isti njivi nasaditi, sicer bo njiva kmalu polna plevla. 4. Čist gnoj je velike važnosti za pokončanje plevelnih rastlin. Smeti in pometi iz škednov, podov, dvorišča itd. naj se tedaj ne mečejo na gnojišče, ampak spravljajo v stran za dober kompost, sicer pride

z gnojem mnogo plevelnega semena na njivo nazaj. Mnogo takega škodljivega semena se na njive spravljata tudi po živinskih iztrebkih in v gnoju zato, ker ga živali mnogo povžijejo z senom, deteljo itd. pa mu v svojih trebuhih vendar kaljivne moči ne zaterejo. Tukaj pomaga parenje krme z kropom, kar vsakemu semenu vkonča kaljivno moč. 5. Seme za sejatvo se naj pripravi vselej mogoče čisto; če se poznej na njivi prikaže ljulika, plevel, ga je treba iti plet, kar se najboljšo opravlja ob vremenu, ki ni premokro pa ne presušno. Pletva je mudno in precej drago delo, natrgani plevel se položi živini za klajo. 6. Najbolj zarašča plevel na vlažnih mestih njive, tukaj pomaga drenaža, bodi kakoršnakoli. 7. Kder so zemljišča jako razkosana in daleč med drugimi posestvi razdevana, ondi se nahajajo tudi mnoga vratišča, age, meje itd., kder se navadno zareja veliko plevelnatih rastlin, kojih seme potem veter po bližnjih njivah raznaša. V takih razmerah morajo vsi sosedi skup segnuti in vsak po svoji agi itd. marljivo pred cvetenjem pokositi in potrebiti plevelnate rastline; tako skupno in vzajemno pokončevanje tukaj največ zda, eden sam ne opravi ničesar, ves njegov trud bi bil zastonj. —

### O pridelovanju živinske krme na polju.

II. Prednosti, ki jih taka krma ima, so na kratko sledeče: 1. Se živina, ako se njej detelja z raznimi travami pomešana zelena poklada, nikdar ne napihne. 2. Je taka krma zaradi različne sestave mnogo boljše od čiste same rudeče detelje. 3. Se taka mešanica tudi dosti lagle suši, nego čista detelja, in tudi ne gre toliko listja v zgubo, ker se toliko ne omane in je krma tudi dosti boljša. 4. Vsejana krma ne pozebe tako lahko ko čista detelja. In če detelja tudi nekaj vmes pozebe, to ne dela toliko škode, ker se razna trava tim bolj obraste in nastale plehe preraste. 5. Je slednjič pridelek dosti večji ko od čiste detelje.

Vsak skušen kmetovavec ve iz večkratne skušnje, da se včasih na travniku lepa trava vidi in vendar se nje le malo nakosi. Pridelek po tem takem ni tolik, kolikoršnega si je gospodar pričakoval in želel, ker med visokimi travami primanjkuje tako imenovanih pritličnih trav. Te skušnje bi morali kmetovavci, kedar krmine rastline sejejo, vedno pred očmi imeti in med deteljo visoke in nizke trave posejati. Tako bi se ne le množina pridelka povišala, ampak tudi dobrota pridelane klaje povečala. Pri tem se pa ni bati, da bi se po gosto posejanih travah detelji škoda delala, ker detelja, če ji je le zemlja ugodna, dosti močnejše raste, in le, če se je detelja travi umaknila, ta na njeno mesto stopa in se lepo razrašča. Travnino seme se pa le sme sejati, ko ni vetrovno. Pri izbiri semena se pa mora posebno na trave ozir jemati, ki v dotičnih krajih najbolj in najlepše divje rastejo. Po goratih krajih sem ter tje po goličavah, mejah in potočnih brežinah rastejo v

\*) Obzor šte. 108.



obilni meri različne dobre trave kakor: paholka, glistnik, lesičji in pasji rep, kostreba in latovka in več drugih, katerih semena si kmetovavec ali sam po ali otrocih o priličnem času lahko nabere. Za deteljščice mu je kmalo dosti in tako si tudi lahko stroške za nakupovanje travnega semena prihrani in to ravno o času, ko je najbolj občutljivo kaj izpod palca spustiti. Želeti je tedaj, da bi se kmetovavec pridelovanja krme na polju sploh, posebno pa po goratih krajih, bolj živo poprijeli in tako živinorejo in z njo poljedelstvo na višjo stopnjo povzdignili.

**Bradovičasta Marova jedilna buča ali tikva.** Čudno je, da zelinarji in kmetovanci jedilnih buč ali tikv ne obrajtajo toliko, kolikor jim po vsi pravici obrajtanja gre. Boljše sorte jedilnih buč dajejo presne dobro prikuho in se morejo tudi kakor razne sorte dinj vlagati, za kar so posebno pripravne. Tudi hranivna moč raznih buč je prav velika in zato zasluži ta sadež, da bi se poleg krompirja bolj pogosto za hrano porabil. Zato je dobro buče, kakor presno repo kuhati. Najbolj okusne so, predno popolno dozoriijo. Takrat se morejo kakor kumare pripraviti. K najboljšim sortam jedilnih buč pa spada Marova bradovičasta buča. Za vlaganje ni boljše buče. Njeni sad je okrogle podobe, na površju je sivo bradovičasta, meso rumeno in zelo okusno. Seme se dobiva pri raznih semenarjih.

**Pomoček proti gosenicam.** Letošnjo spomlad se je zopet neštevilno veliko gosenice zaredilo, da so v nekterih krajih že cela drevesa do golega omulile. Ker so tedaj gosenice svoja gujezda že zapustile, je najboljšje sredstvo jih pokončati kamneno olje. Vzeme se čopek, pomoči v olje in z njim skupaj sedeče gosenice pomočijo. To pokončanje se pa mora rano za jutra goditi, dokler še vkup sedijo med vejami.

**Sejmovi na Štajerskem.** 19. maja: Slatina; 22. maja: Sv. Juri na juž. železnici, Loče, sv. Hema, Rače, Loka, Lučane, Mahrenberg, Olimje, Oplotnica, Mozirje, Radgona, Laško; 24. maja: sv. Helena, sv. Marjeta pod Ptujem; 25. maja: Ivnik, Ormuž, Berače, Slivnica pri Mariboru, Vitanje.

**Sejmovi na Koroškem.** 21. maja: Reichenau; 22. maja: Celovec, Svinec, Gmünd, Krško, sv. Mohor, sv. Lenart, Malborget; 23. maja: Belak; 26. maja: Waldenstein.

## Dopisi.

**Iz Celja.** (Novo pokopališče.) Dolgo časa so že naši mestni očaki iskali pripravnega prostora, kjer bi napravili novo pokopališče. Celjsko mesto se posebno ob graški strani, kjer ste dosedajšnji pokopališči, pri sv. Maksimilijanu in sv. Duhu, vedno širi, tako da bi ščasom pokopa-

lišča prišla še v sredo med hiše, tudi je prostor sedajšnjih pokopališč že premajhen — zraven tega neki mrtvaški sopuh, ki prihaja iz take zemlje, kjer mrtvaška trupla trohniijo, posebno v novejšem času, zraku silno škoduje, tudi voda okrog pokopališča neki več ni zdrava. Kdo bo nadalje vedno gledal na grobe in na križe po grobih nastavljene? In to moraš, če se le po graški cesti na sprehod podaš — vsi ti in drugi razlogi, med temi tudi ta, ker so se zdaj prekopavali grobi prezgodaj tako, da je nek liberalec (drug se ve, da nobeden) videl cele kose mesa na kosteh nekega mrtveca, nadalje, ker smo silno bogati in ne vemo več kam z denarji — vsi ti in še mnogi drugi vzroki so tehtni zadosti, da se za pokopališče poišče kraj, ki je daleč od človeških prebivališč. Tak prostor se je zdaj tudi našel: pokopavali bomo v prihodnje pol ure od mesta sredi med Dobravo in Zgornjo Hudinjo. Ne daleč od ondot je mesto, kjer se mrhovina pokopavlja. Nek šaljivec je mislil, da bi boljše kazalo, pokopališče za ljudi ravno poleg konjederca napraviti: kajti človek in konj sta po najnovejših učenih (?) preiskavah precej blizu sorodna! Verni kristijani se vè da še vedno drugače mislimo in sodimo o človeku, o konju in o pokopališčih!

**Od Lemberga.** (Kmetijski poduk; ploha; popravek). — Dne 6. t. m. bil je za naše kraje napovedan poduk o vinoreji, ki ga je v Lembergu namenil imeti potujoči strokovnjaški učitelj g. Kalman. Ker pa mu je deževno vreme račun prečtalo, ni mogel zadostiti svojei nalogi. Vzlic slabemu vremenu sešlo se je ob določenem času vendar do 50 podukaželjnih poslušalcev. Da se zbrano število ni odpustilo „praznih rok“, je gosp. dr. Langer ob kratkem razkladal rečeni poduk obsegajoče točke. Razkazoval je najprvije „maslo“ za vinograde, — gn o j in njegovo napravljanje kot kompost. Razlagal je, kako pripravljati živice (rozge) za trsovnicu, omenivši, da se je dosedanje ravnanje pokazalo nepraktično oziroma na čas in z njim združene stroške, kakor tudi gledè lesa samega. Potem je kazal svoje jedno- in večletne nasade; govoril o rezi ter povdarjal zlasti to, da se mladikam ne sme puščati preveč ok, nego da se mora posebno gledati na to, da bo trs dobil glavo, ako želimo imeti lep in močen les. Naposled še je pokazal praktično, kako bi se moralo trsje saditi vrstoma in kako ga vravnati, da bode solnce čem laglje lesu pristopno, — poldnevna linija; ne velja — pravi — po vrstah saditi samo „zavoljo lepšega.“ Pokazalo se je ob tej priložnosti, da ljudstvo želi podučevanja. Nekteri so poskusili že prvije prirediti si nove nasade po vzgledu dr. Langerjevim in so se o vspehu povoljno izrazili; drugi so sklenoli to še storiti. Ta poduk pa hvala gosp. doktorju! — bodi podlaga za boljše razumljenje natančnejega predavanja, ki ga še gotovo pričakujemo od g. strokovnjaka. — Opazili smo, da za poduk odločena ura ni bila na svojem mestu, namreč

vprav ob času popoldanske službe božje. Vsled tega jih je (iz Dobrne, Nove cerkve . . .) veliko napotilo se k poduke še le po opravljeni službi; tako so se morali vrnoti, predno so do namenjenega kraja prišli, ker so poslušalci že odhajali domu. V torek (8. t. m.) po poldne privlekli so se od jugovzhoda temni oblaki sè silnim hliščem, kateri je nad Dobrno tako rekoč obstal. Dobro četrť ure pral je gost dež dobrnska zemljišča; pomagala mu je toča, ktere še si sledeči dan mogel videti na kupe. Posebne škode ni; samo to, da je vodo do nižini spremljalo nekoliko zemlje. Dvakratni mraz zapustil nam je pač spomin na trsju in sadunosnikih. — Očetomor, ki ga „Gosp.“ (št. 17. omenja, ni se zgodil na Dobrni, nego v Dobravi blizu Celja.

**Od sv. Tomaža nad Veliko nedeljo.** Zimo smo res ugodno imeli, spomlad pa je celo drugačijna. Deža in vetrov je še črez mero; 22. aprila je mraz vzel sad na drevju in tretjino v vinogradih, 3. maja pa je še hujše pritisnil. Njive dobro kažejo. 1. maja je v Braclavcih pogorel Kovačev hlev z škednom vred, 4. maja na večer pa so pogoreli 3 hrami na Vičanskem vrhu. Da bi vendar ljudje hotli na ogenj bolje paziti, nesreče bi bilo menje, čeravno vsakokrat pravijo, da jim je nekdo nalašč vžgal. — Nekateri naših predstojnikov še vedno radi nemškutarijo. Hrustajo in tolčejo nemščino, da se je Bogu usmiliti. Izgovarjajo se, da jim gosposka neče slovenski dopisovati. Ali o tem tučaj ne govorim, omenjam le, da sem videl od slovenskih predstojnikov nemško napisane živinske izkaznice. Zakaj pa teh ne spisujejo slovenski? Dalje videl sem pri ormužkem notarju ali bilježniku dr. Geršaku lepa slovenska pisma, ali podpisi predstojnikov in drugih Slovencev na njih so bili načrčkani nemški. Dokič bomo Slovenci tako malo marali za sebe in svoj jezik, tečas nas tudi drugi spoštovali ne bodo, tečas nas bodo povsod imeli godne za ponemčenje. Dobili smo novo mero in vago, toda stare se še nismo iznebili, po štacunih merijo po metrih, računijo pa po laktih. Pri vagi je ravno tako. Nekateri bi sedaj radi kilogram tako predavali, kakor poprej 2 funta. Ako kdo zrnje v Ptuj pelja, mu nečejo po novi meri kupiti, če pa kaj v mestu kupi, mu pa radi 1/2 hektolitra prodajo za toliko, kolikor so oni poprej dali za star vagan. Najboljše bi bilo, da bi stara vaga povsod in popolnem prenehala! — Prosili smo v Ormužu, v Ptuj in v Gradcu, da bi se nam pomagalo veliko cesto napraviti proti Ormužu! Vse je bilo zastoj. Sedaj so naši predstojniki sami začeli stezo popravljati, česar smo vsi veseli.

**Od sv. Jurja na Šavnici.** V 18. šte. „Sl. Gosp.“ brali smo o kmetijski družbi v Orehovcih. Tudi od naših št. Jurjevčanov so nekateri hodili tje vohat. Pravijo, da je bil važen shod. Reklo se jim je, da so Slovenci povsod čislani, da nas gospodje v vsakem trgu in mestu radi imajo . . . (Se vé,

kedar pri njih kaj kupimo ali zapijemo. Ured.) Od 1. maja nimamo več pošte pri sv. Juriju, ker so jo v Negovo prestavil. Naš g. Fridrih Kreft je našo pošto poprej dobro vodil in bili smo tega vsi veseli, sedaj pa vsi nevoljivamo in po pravici; pisma nam v Radgoni po 24 ur in še dalej zastajajo. Jako sitno je to za predstojnike, ki bi sedaj naj imeli vedno enega slugo na stezi in na pošti. Pravijo, da je temu vse kriv negovski, nemškutarski kralj Špirk. Bog mu grehe odpusti, če je to res. Marsikateri se je že močno srdil, kedar je moral v Negovo na pošto. — Krido naredil je g. Anton Bolkovič, po domačem Firjanič, posestnik in zrnski trgovec v Sovjaku. Upniki baje zgubijo više 3000 fl.

**Iz Središča.** (Zaupaj, pa glej komu.) Nepokvarjeni Slovenci so odkritosrčni in postrežljivi, zato mislijo, da so te lastnosti pri vseh ljudeh, zlasti pri gosposkih najti. Prav in lepo bi bilo to, a skušnija nas drugače uči. V sledečem naj bi nepoznanim ljudem ne zaupali prehitro, ker je dedenes veliko nepoštenih klatežev po svetu. Neka nepoznana „nobel frajla“ si je v soboto opoldne v gostilnici g. Venigerholeca najela hišo, češ da bo dva dni v Središču ostala. Obnašala se je silno gosposko; dala si je piščence „pobati“, butelje postreči in sploh vse za obed in večerjo pripraviti, kar so le zmogli. Še tisto noč pa jo tudi prav „nobel“ na tihem pobriše, se ve da brez plačila, ter si še povrh nekaj svilnatih robecev in drugega oblačila naloži. Celó molitveno knjigo in čislo (roženkranc) ki je bilo v sobi, je odnesla. Poškodovani g. oštarijaš gotovo drugokrat ne bo nepoznanih ljudi pod streho jemal, preden mu s svedočbami ne dokažejo, kdo in odkod da so. In tako je prav.

**Iz Maribora.** (Č. g. Reš umrl). Te dni smo prejeli iz Amerike časnik „katholische Volkszeitung“ izhajajoči v Baltimoru, od dne 14. aprila t. l., ki nam poroča žalostno novico, da je nekdanji duhovnik naše lavantinske škofije, č. g. Juri Reš, 6. aprila t. l. v Baltimoru umrl. — Pokojni je bil rojen 14. aprila 1844. blizo Velkovca na Koroškem in v mešnika posvečen 30. julija 1847. Ko je pokojni škof Baraga l. 1854. prišel v Evropo, pridobit si novih misijonarjev, se mu je pridružil rajni Juri Reš, ter dospel 15. julija 1854 v Ameriko, od koder se ni več povrnil. L. 1859. je stopil v red Redemptoristov. Poslednja leta je bil rektor samostana sv. Alfonza v Baltimoru, in v tej službi je tudi sklenil svoje življenje. — Pokojni je bil že kakor bogoslovec v Celovecu nam tovaršem priljubljen zavoljo svoje pobožnosti in iskrenega rodoljubja in je že takrat slovel zavoljo svojih obširnih vednosti v naravoslovju in zvezdoslovju. Časnik poroča, da je bil rajni tudi v Ameriki jako priljubljen, in ko je l. 1872 obhajal spomin svojega 25letnega duhovništva, je celo „guvernerjeva garda“ z baklami prišla pred samostan, kjer mu je mesto napravilo serenado. Naravo- in zvezdo-



slovje je pridno gojil še v Ameriki, ter imel l. 1869 in 1873 javna prednašanja o planetih Jupitru in mescu. Pa tudi mile slovenščine ni pozabil, večkrat je pisal prijateljem v Evropo, in jih prosil naj mu pošljejo slovenskih knjig in časnikov. — Naj tedaj počiva v miru in naj bo s temi vrsticami v pobožni spomin priporočen svojim nekdanjim součencem in znancem. — Pokojnega starejši brat, Jožef, ki je z njim vred ob enem Evropo zapustil, tudi pobožen duhovnik in iskren slovenski rodoljub, še živi v državi New-York.

## Politični ogled.

**Avstrijske dežele.** Nadvojvoda Albreht se je iz Reke vrnil domov čez Ljubljano, kder so mu Slovenci hotli pripraviti sijajni sprejem, ker mu nemškutarski ljubljanski zastopnik ni bil čestital k 50letnici, kakor so druga mesta storila; toda deželni predsednik temu ni privolil. Nadvojvoda Viljelm je te dni artilerijo v Strassu in Radgoni ogledoval. — Sklepi dunajskega shoda katoličanov se marljivo ljudem razlagajo in priporočujejo po raznih katol. polit. društvih, kar je res jako potrebno, koristno in praktično. — Dne 28. maja se snidejo na Dunaju prvič odborniki avstrijski in ogerski, da sklenejo novo pogodbo na 10 let; bržčas bo večidel vse pri starem ostalo. Naši ustavoverci so odbornike tako izbrali, da 9 naših dežel, med njimi tudi Koroška, ni zastopanih. — Državni zbor je ministrom naročil, naj se zopet prodaja živinska sol; tudi prošnjo vrlih naših Šavničarjev, ki hočejo pošto pri št. Juriju ohraniti, se je ministrom priporočila. Prošnjo je zboru predložil g. Herman.

**Vnanje države.** Ruski car se je od južne vojne vrnil čez Moskvo domov v Petrograd, povsod so ga navdušeno sprejemali, ker je začel boj proti Turkom. — Bavarski kralj čudno dela z denarji; te dni si je dal napraviti drago pozlačen čolnič za vožnjo po Staremberskem jezeru; čolnič je stal 50.000 fl. — Nemški cesar je obiskal dežele, katere je Francozem l. 1870 vzel. Pri njegovi navzočnosti v Metz se je užgala škofovska velikanska cerkva; streha je vsa pogorela. — Nova postava zoper duhovnike na Laškem je bila od starešinstva zavržena; pravijo, da na željo kralja samega; vsled tega se liberalci povsod jezijo, tudi pri nas. — Sv. Oče Pij IX. so 13. maja t. l. dopolnili svojo 85. leto in so vedno čvrsti na duhu in telesu. Sedaj sprejemajo vsaki den mnogo romarjev, ki jim prihajajo čestitati k 50letnici škofovanja. Španija je voljna papeža iti braniti zoper čedalje večje nasilstvo italijanske vlade, če njej pritrdijo tudi druge katoliške države, n. pr. Francija in Avstrija. — Angleži zbirajo 40.000 mož v Indiji in hočejo z njimi zasesti Egipt in Kandijo, sploh Angleži opazno prežijo, da pri razpadu Turčije kaj vjamejo. — V deželi Peru v južni Ame-

riki je bil strahovit potres, otok Ikvik je popolnem razdjan.

## Ruski-rumunski-turški boj.

Rusi so zraven hrabrih Črnogorcev pridobili novih zaveznikov — Rumunce. Ti so bili od Turkov k temu prisiljeni. Divji Turčini so namreč meni nič tebi nič začeli streljati čez Donavo v rumunska mesta, kder še ni bilo nobenega Rusana. pr. v Kalafat. Sedaj so Rumuni začeli braniti se, deželo so proglasili neodvisno od sultana in z Rusi sklenoli zvezo proti Turkom. Knez Karol, ki je iz kraljevske praske rodbine, bo Rusom pridjal svojih 144.000 mož z 288 kanoni. To je znatna pomoč, ki se sedaj zbira od Bukurešta proti zahodu do Kalafata in Turn-Severina. Glavna ruska sila stoji od te bolj proti izhodu. Sedaj imajo lepše vreme, vojaki leži marširajo in tedaj že mr-goli Rusov ob Donavi od Kilije do Magurela nasproti turškemu Nikopolju. Veliki knez Nikolaj se je z generalnim štabom nastavil sredi Rumunije ob železnici v Ploještu. Pred seboj proti jugu ima Bukurešt in gleda čez to mesto ravno v Ruščuk in v Balkan-goro. Do 15. maja je v Rumunijo spravil 8 vojujih oddelkov (korov), kar je več, kakor 300.000 mož z 800 kanoni. Na poti v Rumunijo ima še 3 oddelke, kateri bodo Donavo zasedli, kedar bo on že čez njo mahnil v Balkan. Vojaki so dobro rejeni in orožani ter veselo po-jejo; puške nosijo vse v usnje zavite; zlasti konjeniki so lepi. Sedaj zbirajo pontone v Seretu in spuščajo železne ladije v Donavo, da bodo zamogli varno mostove potegniti čez široko vodo. Kder bo glavna ruska sila udarila čez reko, to še ni znati; bržčas pri Ruščuku ali še više pri Zimnici nasproti Sistovi in pri Magurelu nasproti Nikopolju, od koder se pride okoli Balkana v 80 urah v Sofijev v sredino bolgarskega naroda, ki bo sedaj otresel 500letni turški jarem. Rusi že vrlo zbirajo bolgarskih prostovoljcev; do sedaj so jih v Ploještu orožali 3600 mož. Turki se temu nasproti precej slabo obnašajo. Tu pa tam pošiljajo baši-bozuke čez Donavo ropat, ali streljajo iz Vidina v Kalafat, iz Tuturkana v Oltenico, iz Izakče itd. vendar kroglo malo kaj zadenejo; tudi njihove železne ladije ne opravijo nič; 10. maja ob 3 popoldne se je največa ladija „Sufti-dželit“, ki je imela 9 kanonov, 2 železna stolpa, 200 ljudi in 1/2 črevlja debelo železno oklopje, postavila 3500 korakov blizu pred Brajlo, da bi mesto postreljala; 5 monitorjev jej je bilo na pomoč. Streljanje se začne; Rusi slabo odgovarjajo; toda brž zadonijo težke baterije, ki so bile v vinogradu nad mestom skrite; mladi lajtenant Samujlov nameri in zadene pri 15. strelu z granatno kroglo turško ladijo v kotel, ki razpoči, ogenj zgrabi smodnik in vsa ladija razleti v par minutah, vseh 200 mož razun enega je mrtvih. Rusi so samega veselja kričali; urá, urá, ostale turške ladije pa so zbežale. — V Aziji so Rusi imeli večkrat menjše tepeže, najbolj

krvavo so zgrabili Turke pred Batumom, kder so 800 Turkov pobili in jim šance vzele; ali tudi blizu 300 Rusov je storilo smrt. Od Ardahana in Karsa, kder so Turke obkolili, ne morejo prav naprej, ker je še preveč snega. Od Bajezida so prodrli do Diadina, daleč za goro Ararat, kder je nekdanj Noetova ladija obstala. Turško brodovje je v Kavkaz spustilo 1000 divjih Črkesov, da bi tamošnje ruske mohamedance naščuvali k vstaji. — Grški prostovoljci so v Tesalijo vdrl in začeli Turke klati. Miriditski knez Prenk, zaveznik Črnogorcev, je pri Orošu Turke zgrabil in cel bataljon uničil. Tudi Srbi se pripravljajo na boj. Kmalu bomo od vseh strani neizmerne bojišča slišali o strašnem krvi prelivanju. Bog nakloni zmago krščanskim vojnikom!

## Za poduk in kratek čas.

### Blagoslavljenje ruske vojske.

Slavjanski Rusi niso krivoverci, kakoršni so nemški lutroveci, ki nimajo ne pravih mešnikov, ne škofov, ne vseh zakramentov, ampak so verni kristijani, kateri verujejo vse tako, kakor mi katoličani, le v ljubezni so od nas ločeni ter so odcepljeni od središča vse krščanske edinosti, od naslednika sv. Petra, od rimskega papeža. V to nesrečno razkolništvo so Rusi bili zapeljani od greških patrijarhov v Carigradu. Rusi imajo tedaj vse zakramente, prave mešnike in škofo in ves narod je močno veren in pobožen. To se je tudi pokazalo ob začetku sedanje rusko-turške vojske. V Kišenevu je ruski car Aleksander II., obdan od svojega brata Nikolaja, od cesareviča Aleksandra in mnogih generalov, stopil pred zbrano vojsko in njej naznanil, da pojdejo v boj. Ko je cesar svoje besede skončal, je pristopil kišenevski škof, blagoslovil slovesno celo vojsko in jenega višjega poveljnika, velikega kneza Nikolaja, ter pri tej priliki sledeči govor spregovoril. Opomnimo pa, da je ruski jezik poleg hrvatskega in srbskega najbolj podoben našemu slovenskemu. „Vojvode in vojaci kristoljubivi! Preblagi naš Vladar in car kliče vas na izvršitev svetega naloga! Vas čaka resnično velik in svet nalog, da naredite konec neizrečeni divjosti in zverinstvu, katero javi Turek že nekoliko stoletij nad nesrečnimi brati našimi — kristijani; nálog, rešiti jim življenje, vero, družino, imetje in národnost iz samovoljstva in oblasti divjega sovražnika in ponižavši njega jim podeliti moč, da vživajo človeške pravice. Slaven nalog pripada vam, da tudi za Dunajem in Balkanom povzdignete Kristov križ nad polumesec, kakor so predniki naši dvignili križ nad srpom polumesca, kateri žanje enako klasovju človeška življenja, in nad gnjilim pogubljenim, državnim strojem muzelmanskim Drevó življenja, znamenje

zmage nad smrtjo — križ in ž njim oživljajoči stroj življenja kristijanskega. Na kako imenitno delo vas pozivlje vaš bogoljubni vladar! Moško, resno pojdite na delo, katero vas čaka!

Odločeni vojni pot je dobro znan ruski vojski. Ubójen je z nogó Rusko, posejan s kostmi in napojen s krvjó braniteljev in sovražnikov Ruskega naroda in Kristovega imena. Po svoji poti boste srečavali sela, mesta, trdnjave, reke, gore in doline, spominjajoč vas velikega Ruskega imena, hrabrih bojev in slavne zmage Ruskih vojakov. Kagul, Larga, Rymnik, Izmail so od nekdaj last ruskemu narodu. Dunaj (Donava) sè sovražnimi trdnjavami na njem, Balkan, Adrianopolj, Konstantinopolj in brezštevno mnogo drugih mest: — vse priča o slavnih vojskah in zmagah Ruskih družin in Ruske vojske. Pred vami bodo vstajale, kakor živi velikani, podobe davnih knezov — vitezov Ruskih, Olega, Igorja, Svetoslava; tudi veličastne podobe velikih carjev in carin — Petra velikega, Katarine velike, blagoslovljenega Aleksandra, hrabrega Nikolaja; dalje veličastne podobe slavnih vojevodov: Rumjansova, Suvorova, Kutuzova in drugih njih čudo vitezov. Ti in mnogi drugi slavni možje so bili strah Carigrad-Sambulú, kateri je trepetal pred njih orožja močjó; s svojimi boji so poslavlili in osrečili Rusijo, razširili njene oddelke pridružene jej od Turčije obširnih in bogatih oblasti. — Kakošni slavni spomini vas bodo navduševali k boju in zmagi! Na vas bodo gledali z ljubeznijo in upanjem slavnih dejanj car — oča s carinjo in slavno rodbino, in Rusija — Mati; na vas bodo obrnjene oči bratov naših — trpečih narodov kristijanskih, čakajočih oprostite divjega strahovitelja; na vas bode zrl in z vami delil trud bojni in nevarnosti vaš ljubljenec, izpolnujoč vojaško dolžnost — svetli vojvoda. Kako velika čast in slava je, izvrševati boj pred takimi pričami, ko je vprto na vas toliko in takih oči in vzorov! Sv. cerkev bode molila za vas in vas bode blagoslavljala in prosila gospoda Boga, da vam pomore ohraniti Kristovo vero in kristijansko zavešč med narodi, od katerih smo mi sami prejeli tudi vero Kristovo in kristijanski živelj. Sam gospod naš, Jezus Kristus, ki je žrtvoval dušo svojo za druge svoje, bode gledal z ljubeznijo na vašo vdanost, duše vaše žrtvovati za brate vaše, in vas bode blagoslovil. . . Kako ne bi zmagali s takim blagoslovom! Skazite se vredne svojega visokega poklica, slavnega imena Ruskega vojaka. Prosite, ljubite gospoda Boga, carja, domovino, bližnje, častno idite naprej in ovenčani boste sè slavo! Blagoverni Vladar — najvišji vodja Ruskih čet! V pričo Tebe blagoslavljam s Tabo prišlo kristoljubivo vojsko sè sv. podobo Gospoda vseohranitelja. Kristus bodi vsikedar pri vas — izvrševalcih dela Kristovega in on naj venča naše boje sè slavnimi zmagami. Kristoljubivi vojevoda naših čet! Blagoslavljam Tebe in vse Tvoje podložnike



sè sv. podobo Kraljice nebeške, varovalke naših krajev in mest. Izročam vas vse njeni mogočni brambi in prosim in jo bodem prosil, naj vas ona pelje od boja do boja, od zmage do zmage!

Naj vas pripelje gospod Bog spet nazaj ve-sele in zdrave, ovenčane z lavorikami! „Novice.“

Smešničar 20. Juri se je vrezal z britvo, ko se je bril. Sosed ga zagleda krvaviti ter vpraša: „Jojmene sose, kaksi pa si? Kteri osel te je dnes bril?“ — Jaz se zmiraj sam brijem, odgovori Juri.

### Razne stvari.

(Mariborska čitalnica) napravi binškošni pon-deljek zvečer ob 8. uri veselico po sledečem na-črtu: 1) Ouvertura k operi Nabuhodonozor, 2) De-kliške pesmi, besede Baptistove, vglasbil dr. B. Ipavec, 3) Komad na glasoviru, 4) Želje, samo-spev Medvedov, 5) Čakanje, besede Pajkove, 6) Pri vodici, besede Tomanove, 7) Izbrane arije iz opere Fauch de Gaunod, 3) Hči na grobu matere, vglasbil Haydrih. Koncem je ples. K tej veselici vse p. n. članove in od njih vpeljane uljudno vabi Odbor.

(Ljubenski župan) nam je pismo pisal, v ka-terem pravi, da je gola laž in obrekovanje, kar se je o njem bralo v 17. in 19. šte. „Slov. Gosp.“ Priznava samo to kot resnico, da ima strica v odboru in da je v pustnem času maškaril, kar pa je po njegovih mislih vse bilo prav in vrlo storjeno.

(Požar v Varaždinu) je pokončal 10 hiš; škoda je znatna.

(Turške softe) so Magjari in magjaroni v Čakovcu v Medjimurju močno božali in častili. Pri slovesu so se vsi jokali, brčas je bilo vse pijano. Kaki divjaki da so ti softe, to so pokazali z tem, da so železniški vagon prve vrste ves onesnažili, ker so v njem in skozi njegova okna opravljali potrebščine svojega nesnažnega telesa!

(G. Morale) okrajni sodnik pri sv. Lenartu v slov. goricah je prestavljen v Dobrloves na Koroškem. Ljudem bo žal, da zgubijo tako pridnega gospoda.

(Umrli) je župnik v Gomilici č. g. Jožef Jakope, 70 let star. Blagi gospod je dolga leta pa-stiroval Slovence visoko nad Arvežem v Kapli.

(Pet stipendij), vsaka po 100 fl. je razpisanih na živinozdravniški in podkovijski šoli v Gradcu do konca junija.

(Železnico Trebiž-Pantabeljsko) zopet tako mud-no delajo, da bo letos težko dokončana.

(Pogorela) je Marija Postič pri sv. Ani v slov. goricah; škode je 1900 fl.

(Tepež pri sv. Petru za Celjem) je bil 30. aprila; krčmarju Krulecu so izbili levo oko, nekemu Mat-jaju pa zlomili levo nogo.

(Železniški čuvaj v Sevnici) Janez Možič je iz še nedodelanega mosta črez Savo nesrečno v vodo padel in v valovih preminol.

(Dete utonilo) je v Dravinji pri Zrečah ta-mošnjemu žagmajstru Fr. Tiču.

(Obešenega človeka našli) so v Windenavskem logu pri Mariboru; pravijo da je obešenec Janez Pahole, morivec dekle v Oplotnici.

Dražbe III. 19. maja Andrej Šef v Negovi 10.000 fl., Peter Čapl v Petelinku 1000 fl. 24. maja Jožef Pušnik v Studenicah, Jožef Ostrožnik v Framu; Jernej Pal v Drašencih 975 fl. 25. maja Franc Glojnarčič v Podsredi; 26. maja Franc Štancer v Gornjemgradu 855 fl. Apolonija Podpečnik pri Novištifti 1100 fl.

### Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

(1 Hl. = 1<sup>88</sup>/<sub>100</sub> vag. — 100 kilo = 1 cent in 78 1/2 funta.)

Mesta	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Tursišca		Proso		Ajda	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Maribor . . .	10	60	7	—	5	60	3	90	6	10	6	10	5	90
Ptuj . . . . .	7	32	5	88	4	55	5	60	4	49	5	80	5	70
Ormuž . . . . .	8	94	6	84	5	56	3	58	5	21	7	80	4	88
Gradec . . . . .	12	21	8	29	6	01	4	13	5	—	—	—	5	—
Celovec . . . . .	11	90	9	12	6	38	4	06	4	78	4	46	7	—
Ljubljana . . . . .	12	60	7	50	5	20	3	—	6	20	4	70	6	50
Varaždin . . . . .	9	20	9	—	4	60	4	20	7	—	7	50	6	40
Zagreb . . . . .	9	—	8	20	3	80	3	70	5	40	6	80	5	—
Dunaj } 100	17	40	12	90	10	16	9	20	8	20	—	—	—	—
Pešt } Klg.	15	65	11	88	8	55	8	67	7	80	5	—	—	—

### Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 58 10 — Srebrna renta 63 90 — Zlata renta 70 25 — Akcije narodne banke 762 — Kreditne akcije 134. — Napoleon 10 35 — Ces. kr. cekini 6 19 — Srebro 113 25

V Mariboru. Krompir 3 fl. 30 kr. Hl. — fažol 16, leča 30, grah 28 kr. Kg. — Pšeno 12 kr. liter. — Pšenično gres 28, prednja moka 23, srednja 19, polentna moka 12 kr. Kg. — Kravje maslo 1 fl. 20 kr., svinjsko maslo 86, slanina frišna 68, slanina prevojena 86 kr., puter 1 fl. 10 kr. Kg. — Jajce 2 kr. vsako. — Govedina 47, teletina 49, svinjetina mlada 54 kr. Kg. — Mleko frišno 12, posneto 10 kr. liter. — Drva trda fl. 3 60 mehka, fl. 3 — Kbm. — Ogelje trdo fl. 1 —, mehko 60 kr. Hl. — Seno 3 fl. 50 kr. slama 3 fl. 40 kr., stelja 2 fl. 10 kr. za 100 Kg.

**Loterijne številke:**

V Gradcu 12. maja 1877: 86 15 22 45 53.

Na Dunaju " " " " 87 66 8 23 88.

Prilobnje srečkanje: 26. maja 1877.

**Dober zaslužek.**

Kdor si hoče z nabiranjem češnjevih pecljev bezgovega cvetja, rož rudečega maka, papeževe sveče, lapuha, arnike, potem listkov zobnjakovih, volčjih jagod ali češenj, trobelike, poprove mete itd. kaj zaslužiti, naj se pisмено oglasi pri gospodu Janezu Schautzerju v Vodernbergu na gornjem Štajerskem (Herr Johann Schautzer in Vodernberg in Obersteier). [2-5]

**Ponudba.**

Hiša se da v najem v trgu Veržeju, uro hoda od Ljutomera. Hram je z opeko pokrit, ima 3 sobe, kuhinjo, veliko obokano pivnico, zraven je še kravji in svinjski hlev, škeden, ograd in grede. Tota hiša sodi za trgovca, ostarijaša ali vračnika. Kdor želi hišo v najem vzeti, naj se oglasi pri g. Martinu Ostercu v Veržeju (Wernsee) hiš. št. 12.

**Zahvala in priporočba.**

Zahvaljujem se vsem, kateri so me dozdaj z naročili podpirali, prav srčno, in priporočujem se jim, kakor tudi sploh p. n. občinstvu, posebno č. g. duhovnikom, uradnikom itd. v daljno naročbo.

Za bližajoči se poletni čas pripravil sem veliko izbiro novega blaga, katero je pri nizki ceni vendar trdno in lepo.

Prizadeval si bodem, vsakemu njegovo voljo po svoji najboljši moči izpolniti.

Naročila iz dežele izvršujem ravno tako vestno in pridem oddaljenim tudi na dom mere jemati.

Z velikim spoštovanjem

**Franc Jesenko,**

1-3

krojač v Mariboru, Pfarhofgasse št. 15.

**Dobra suha kuhinjska sol**

**po najnižji ceni**

v zakljih priredjena se dobi z dovoljenjem c. k. ministerstva v veliki, privatni solni zalogi v Celju — Salz-Depot in Cilli. — Zastopnik zaloge je gosp. R. Jud v Celju. [2-4]

**Splošna  
razprodaja**

**manufakturnega  
in  
špecerijskega blaga**

zaradi

**nehanja kupčije**

po zelo znižanej ceni.

Preje

**Joh. Haussner**

v Mariboru, Magdalensko predmestje.

**Vesela novica za birmance!**

Pri A. Novak, bukvozevu v Mariboru in tudi pri vseh knjigarjih po Slovenskem se dobiva

**„Spomin na sv. birmo“**

in velja:

v platno vezan ako se prodaja več skupaj 45 kr.

” ” z zlatom obrazom . . . 55 kr.

posamezna knjiga v platno vezana . . . 50 kr.

z zlatom obrazom 60 kr.

Te bukvice v tiskarni J. M. Pajk lepo natisnjene obsegajo na osmih polah ali 256 straneh v prvem delu: Poduk in molitve za sv. birmo in binškošne praznike. V drugem delu pa so pobožnosti za domačo in očitno službo božjo: Vsakdenje molitve, pet meš, pet litanij, spovedne in obhajilne molitve, venček pobožnih molitev in sv. križev pot.

Iz tega je razvidno, da ta molitvenik ni samo za birmance, ampak tudi za birmane namenjen. In ker je v prvem delu posebej obširno razložen poduk in molitve za sv. birmo, se naj te bukvice že pred sv. birmo otrokom v roke dajo, da se na sv. birmo lepo pripravijo in ta sv. zakrament prav pobožno in vredno prejmejo.

**A. NOVAK, bukvozev v Mariboru.**

[2-2]